



LA CRISI  
DELS VUITANTA  
Olga Xirinacs

Editorial: Meteora  
Barcelona, 2016  
Pàgines: 64  
Preu: 12 euros



Olga Xirinacs recitant en un homenatge que se li va fer el març passat amb motiu del Dia Mundial de la Poesia a Tarragona / JOSÉ CARLOS LEÓN

80, donen per fer més rica la perspectiva que ens interessa al capdavant, que no és cap altra que la de la lectura. I és un plaer poder ressenyar críticament, encara, una obra com aquesta. I un luxe poder llegir-la. Diguem-ho clar: tenir en aquests temps d'adolescència allargassada una autora de 80 anys que es resisteix a sucumbir és un luxe que honora la nostra literatura.

Tenim al davant un llibret petit, amb 27 proses d'unes 3 pàgines curtes cadascuna, que si no ens afanyem a explicar algú encara titllarà de poètiques amb manefleria; com si la poètica encara hagués d'estar segregada per la literatura a l'aigua de roses. I res de tot això. Els textos de *La crisi dels vuitanta* tampoc no són relats narratius en sentit aventurer o anecdòtic, perquè ni la finalitat de cadascun ni la del conjunt no és de transmetre'ns cap història, sinó

És un luxe poder llegir una obra com aquesta

transmetre'ns una evolució emocional a través de l'empatia. Se'n poden dir textos lírics, si es vol, però no deixen de ser articles personals, reflexions escrites amb la frescor intensa d'una vida passada pel sedàs no pas de l'experiència (que també, perquè en parteix), sinó sobretot d'un narrador que, encaminant-se a la mort propera, de tant en tant gira el cap i tant ens diu com l'encara com què hi veu, des d'aquesta perspectiva, al món que ens deixa.

I són lliçons; les lliçons d'una àvia col·lectiva que ens fa "escrits que queden fins que les editorials en fan pasta de paper". I són lliçons d'arran de terra, com el sensorial text feminista titulat *El barber*: "En el món animal, un cul de femella sempre és objecte de desig, com en el món humà. [...] Tot plegat m'hauria de produir una notable tristesa, per la falta d'intel·ligència d'homes i dones, aquí i allà. Però si vull sobreviure he de passar a la indiferència"; o el magistral *Negres*, sobre literatura: "Resumeixo: poques novel·les se salven de la imitació continuada quan aquesta representa un èxit, si més no, d'un cert sector de públic. I si els personatges i fets llegits en la meua adolescència representaven una novetat, ara, llegir els nous vora els meus vuitanta, resulten soporífers. Escriure bé no és fàcil." \*

## Per molts anys!

**A**vui, que celebrar els anys comença a ser un acte de resistència per als tradicionals desitjos de longevitat, atès que la colonitzadora invocació a la felicitat sol circumscriure's a la jornada de l'aniversari, podem, si més no, congratular-nos que l'aristocràcia literària del país encara tingui algú que faci de la noblesa la servitud a la llengua del poble que la significa.

No sé si Olga Xirinacs és princesa, duquessa o marquesa, perquè a la República de les lletres la noblesa no té títols –per més que hagi acumulat més premis literaris que cap altre, potser–; però és certament venerable. I vagi per endavant que sóc dels qui pensen que li han fet més mal que no pas bé (i les raons, vist el silenci a què ha estat condemnada, no costarien gaire d'escatir; i això que convindria, perquè l'estudi del pas del prestigi literari a la propaganda comercial donaria per molt, si quedés algun lliurepensador públic, encara).

A la frontera dels 80 (l'aniversari exacte va ser dimecres passat, l'11 de maig), l'escriptora formada en la supervivència burgesa de la Tarragona provinciana de la postguerra fa pública una altra obra d'una producció que podríem anomenar maratoniana, per la quantitat i la diversitat de gèneres i per la cursa de fons que suposa. Des del 1975 ençà, quan va publicar un primer poema en una antologia de senyores, 41 anys, mitja vida seva, ens contemplen; que diríem en un sentit napoleònic, si no fos que el mes de desembre de fa dos anys el volum *La literatura d'Olga Xirinacs. Poesia, narrativa, dietaris*. no hagués començat a posar-los en la perspectiva inversa, que és la que ens interessa.

Llegir-los, doncs, entendre la dèria grafològica d'Olga Xirinacs, algun dia ens permetrà descobrir una de les autores que representen millor la menestralia de l'ofici literari.

41 anys d'ofici públic, en una vida de